

סמא"ל חרב וְהָרַג, לְהַרְגַּ בְּדִין וְלְהַרְגַּ בְּרָאוּי. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם) וְאֲשֶׁר חָרַב גְּאוֹתָךְ. אֵף עַל גֵּב שְׁלֵא הִיתָה שְׁלֵךְ. וְנִטְלָ אוֹתָהּ בְּרָכָה שֶׁהַפְּשִׁיט מִמֶּנּוּ רַח"ב קִצְתָּ, כְּמוֹ שֶׁהוֹפִיעַ קִצְתָּ מִבְּרַכְתֶּם לַעֲשׂוֹת פְּרִיָה וּרְבִיָה. בְּגִלְל כֶּף הוֹפִיעַ מֵהַר פְּאָרְזָן, וְלֹא כְּתוּב וְזָרַח.

בִּיּוֹן שְׁנִטְלָ מִתְּנוּת אֵלּוּ לְיִשְׂרָאֵל מֵאוֹתָם שְׁלִיטִים גְּדוּלִים, כֹּא וְקָרָא לְכָל אוֹתָם רַבּוֹת קִדְשׁ שְׁמִמְנִים עַל שְׁאָר הָעַמִּים, וְהַשִּׁיבּוּ לוֹ גַּם כֶּף, וּמִפְּלֶם קִבֵּל וְנִטְלָ מִתְּנוּת לְתֵת לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל. לְרוֹפֵא שֶׁהִזָּה לוֹ כְּלִי אֶחָד מְלֹא סַם חַיִּים וּשְׁמָרוּ לְכַנּוֹ. רָצָה לְתֵת לְכַנּוֹ אֶת אוֹתוֹ כְּלִי שְׁמֵן אֶפְרָסִמוֹן שֶׁל סַם חַיִּים. הַרוֹפֵא הִזָּה חֶסֶם, אָמַר: עֲבָדִים רַעִים יֵשׁ בְּבֵיתִי, אִם יִדְעוּ שְׁאֲנִי נוֹתֵן לְכַנּוֹ אוֹצֵר זֶה, יִרַע בְּעֵינֵיהֶם וְיִרְצוּ לְהַרְגּוֹ. מַה עֲשֶׂה? לְקַח קִצְתָּ סַם הַמּוֹת וְנִתֵּן עַל פְּתַח הַכְּלִי, קָרָא לְעַבְדָּיו וְאָמַר לָהֶם: אַתֶּם נְאֻמִּים לְפָנַי, הִתְרַצּוּ אֶת אוֹתוֹ הַסַּם? אָמְרוּ: נִרְאָה מַה זֶה. טָרַם הַרִיחוּ רִצּוֹ לְמוֹת. אָמְרוּ בְּלִבָּם: אִם סַם זֶה יִתֵּן לְכַנּוֹ, וְדָאֵי יָמוּת, וְאֲנוּ נִירֵשׁ אֶת אֲדוֹנֵינוּ. אָמְרוּ לְפָנָיו: מוֹרְנוּ, סַם זֶה לֹא רָאוּי אֶלָּא לְכַנּוֹ, וְהַרִי שֶׁכָּר עֲבוֹדַתְנוּ הַשְּׂאֲרָנוּ אֶצְלָךְ, לֵךְ וְתֵן לוֹ לְשַׁחַד שְׂיִקְבֵּל סַם זֶה.

כֶּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא רוֹפֵא חֶסֶם, יָדַע שְׁאֵם יִתֵּן תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל טָרַם שְׂיִוְדִיעַ לָהֶם, כְּכֹל יוֹם הֵיוּ רוֹדְפִים אֶת יִשְׂרָאֵל עָלֶיהָ וְהוֹרְגִים אוֹתָם. אֲבָל עֲשֶׂה אֶת זֶה, וְהֵם נִתְּנוּ לוֹ מִתְּנוּת וְאוֹצְרוֹת כְּדֵי שְׂיִקְבְּלוּהָ, וְכֹלֶם קִבְּלֶם מִשֶּׁה לְתַתָּם לְיִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים סח) עָלִיתָ לְמָרוֹם שְׁבִיתָ שְׁבִי

נִהְיִרוּ דְאֶפְשִׁיט מִנִּיָה סְמָא"ל, חָרַב וְקִטּוּלָא, לְקִטּוּלָא בְּדִינָא, וְלְקִטּוּלָא כְּדָקָא יָאוּת. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (דְּבָרִים לג) וְאֲשֶׁר חָרַב גְּאוֹתָךְ. אֵף עַל גֵּב דִּלָּא הָוָה דִּילָךְ. וְנִטְלָ בְּהָוָא בְּרַכְתָּא דְאֶפְשִׁיט מִנִּיָה רַח"ב, זְעִיר, כְּמָאן דְּאוּפַע זְעִיר מִבְּרַכְתָּא דְלַהוֹן, לְמַעַבְדַּ פְּרִיָה וּרְבִיָה. בְּגִין כֶּף הוֹפִיעַ מֵהַר פְּאָרְזָן, וְלֹא פְּתִיב וְזָרַח. בִּיּוֹן דְּנִטְלָ מִתְּנָן אֵלִין לְיִשְׂרָאֵל, מֵאִינוֹן רַבְרַבִּין שְׁלִטְנִין, אַתָּא וְקָרָא לְהוּ לְכָל (דף קצ"ג ע"א) רַבּוֹת קִדְשׁ, דְּמִמְנָן עַל שְׁאָר עַמִּין, וְאַתִּיבּוּ לִיָה אוּף הָכִי. וּמִפְּלֵהוּ קִבִּיל וְנִטְלָ מִתְּנָן, לְמִיָּהֵב לוֹן לְיִשְׂרָאֵל. לְאֶסְיָא, דְּהָוָה לִיָה חַד מְאֻנָּא מְלֻנָּא מִסְפָּא דְחַיִּי, וְנִטְרִיר לִיָה לְבְרִיָה. בְּעָא לְמִיָּהֵב לִיָה לְבְרִיָה, הַהוּא פְּלִיטוֹן דְּסְמָא דְחַיִּי. אֶסְיָא הָוָה חַפִּים, אָמַר עַבְדִּין בִּישִׁין אִית בְּבֵיתִי, אִי יִנְדַעוֹן דְּאֻנָּא יְהִיב לְבְרִי נְבִזְבְּזָא דָא, יִבְאִישׁ בְּעֵינֵיהוּ, וְיִבְעוֹן לְקִטּוּלָא לִיָה.

מַה עֲבַד. נִטְלָ זְעִיר מִסְפָּא דְמוֹתָא, וְשׁוּי אֶפְתַּחָא דְמֵאֻנָּא, קָרָא לְעַבְדָּיו, אָמַר לוֹן, אַתּוֹן מְהִימְנָן קְדָמִי, תְּבַעוֹן לְהָהוּא סְמָא. אָמְרוּ נְחִמִי מָאֵי הוּא. נִטְלוּ לְמִטְעָם, עַד לָא אֲרַחוּ, בְּעוּ לְמִימַת, אָמְרוּ בְּלַבִּיָהוּ, אִי הָאֵי סְמָא יְהִיב לְבְרִיָה, וְדָאֵי יָמוּת וְאֻנָּן גִּירַת לְרַבּוֹנָנָא. אָמְרוּ קַמִּיָה, מְרַנָּא, סְמָא דָא לָא אַתְחַזִּי אֶלָּא לְבְרָךְ, וְהָא אֲגָרָא דְפוֹלְחָנָא שְׂבַקְנָא גַבְךָ, זִיל וְהִב לִיָה לְשׁוֹחַדָא, דִּיקְבֵּל סְמָא דָא.

כֶּף קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, הוּא אֶסְיָא חַפִּים, יָדַע דָּאֵי יְהִיב אוֹרִיָתָא לְיִשְׂרָאֵל, עַד לָא אוֹדַע לוֹן, בְּכָל יוֹמָא הוּוּ רַדְפִין לוֹן לְיִשְׂרָאֵל עָלֶיהָ, וְקִטְלִין לוֹן. אֲבָל עֲבַד דָּא, וְאִינוֹן יְהִיבוּ לִיָה מִתְּנָן וְנְבִזְבְּזוֹן, בְּגִין דִּיקְבְּלוֹן לָהּ. וְכִלְהוּ קִבִּיל לוֹן מִשֶּׁה, לְמִיָּהֵב לְהוּ